

MERKNADSOPPSUMMERING OMRÅDEPLAN STANGHELLE

1. Bergen sjøfarts-museum v/ Thomas Bjørkeland 17.11.17	Museet kjenner ikkje til marine kulturminne i Vaksdal, Indre-, og Ytre Bogo i Vaksdal kommune som kan bli direkte råka av tiltak i planområdet. Det er heller ikkje noko indikasjonar på at området har vore nytta som hamn eller ankringsstad i eldre tider. Museet har ingen andre merknader til planarbeidet. Det gjerast merksam på at tiltakshavaren pliktar til å gje melding til museet dersom ein under arbeid finn skipsvrak, keramikk eller andre marine kulturminne. Dersom kulturminne på sjøbotn kan bli råka av tiltaket, må arbeidet under vatn straks stoppast. Verksemda må i så fall ikkje takast opp att før museet har undersøkt og eventuelt frigjeve område.	Teke til følgje. Teke til følgje.
2. Bergen og omland Havnevesen v/ Silje Eide 01.12.17	BOH har ikkje fått delegert myndigheit frå Vaksdal kommune etter Lov om hamner og farvatn (hfl) av 17. april 2009 nr. 19 jf. § 10. Dei kan ikkje sjå at planforslaget viser konkrete tiltak og har derfor ikkje merknader i saken.	Notert. Bergen og omland Havnevesen vil bli varsla vidare i høve til eventuelt arbeid med utfylling i sjø.
3. Direktoratet for mineralforvaltning v/Vegard C. Walsø 05.12.17	I nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging, 2015, heiter det at Noreg har store mineralressursar som det moderne samfunnet har behov for og utvinning kan gje grunnlag for verdiskaping. Den regionale og kommunale arealplanlegginga er viktig for å sikre tilgang til gode mineralreservar i framtida, og for å ta hand om andre miljø- og samfunnsomsyn. Regjeringas forventningar til regional og kommunal planlegging: <i>Fylkeskommunane og kommunane sikrar tilgjenge til gode mineralreservar for mogleg utvinning og veg dette opp mot miljøomsyn og andre</i>	Notert. Teke til følge. Notert.

	<i>samfunnsinteresser. Behovet for og tilgangen til byggjeråstoff blir sett i ein regional samanheng.</i> Innanfor planavgrensinga ligg det ei registrert grusførekomst, registrert i Noregs geologiske undersøking si grusdatabase med liten lokal betydning. Førekomsten ser nedbygd ut, ut i frå tilgjengelege kart, og me har ikkje ytterlegare kommentarar til oppstart av planarbeidet.	Notert. Massehandtering og samfunns-nyttig bruk av mineral ressursar vil vurderast i planarbeidet.
4. Bane NOR v/ Sølvi Morvik 12.12.17	Arbeidet med områdeplan med konsekvensutgreiing for Stanghelle skal vera ei parallell prosess med dei statlege reguleringsplanen. I silingsrapporten av 15.11.17 er det alternativ JD3 som peikar seg ut som det alternativet som er i minst konflikt med dagens jernbanestasjon og drift i anleggsfasen, og JD3 kjem og best ut i høve til stadutvikling. Det er viktig for Bane NOR at det blir arbeida parallelt med reguleringsplanen då det ikkje er endeleg fastlagt kva trase som blir valt Bane NOR forventar at planen vektlegg samordna areal- og transportplanlegging, mellom anna ved å bygge opp under dei kollektive reise-midlane. Det bør aktivt prioriterast utbygging der miljøgevinsten er størst. Det er viktig at det leggjast til rette for ein høg arealutnytting og fortetting av både bustader og næringsareala rundt en framtidig Stanghelle stasjon. Arbeidsplassar bør leggjast nær stasjonsområdet for å auke sikre, effektive og miljøvennlege reiser til og frå jobb. Handelsverksemd, offentlege tenestetilbod og andre servicefunksjonar bør så langt det er mogleg også lokalisert her. Dette gjer innbyggjarane moglegheita til å velje vekk privatbilen som transportmiddel til arbeid, skole og andre daglege gjeremål. Det må leggjast til rette for samanhengande gang- og sykkel moglegheiter til stasjonsområdet. Gode overgangsmoglegheiter mellom tog og buss rundt knutepunkt må og ivaretas.	Teke til følgje. Det vil bli arbeida med områdeplan parallelt med statleg plan. Teke til følgje. Samordna areal- og transportplanlegging vil vera eit viktig tema i områdeplanen. Områdeplanen vil leggje opp til god knutepunktsutvikling rundt framtidig stasjon. Delvis teke til følgje. Gode gang- og sykkelforbindelsar vil vera eit viktig tema i områdeplanen, men samanhengande gang- og sykkelveg må og vera eit tema i den statlege planen.

	Det er viktig at våre fysiske moglegheiter til å etablere areal for fasilitetar som parkering og sykkelparkering blir ivaretatt uansett kva stasjonsplassering ein vel. Bane NOR har ei rekkje krav til planlegging i nærleiken av jernbana. Informasjon om desse finnes i Bane Nors rettleiar for nasjonale interesser i arealplanlegging, og i det tekniske regelverk. Bane NOR forventar at forslagsstillar setter seg inn i dette materiale før det utarbeidast forslag til reguleringsplan.	Teke til følgje. Notert.
5. Fiskeridirektoratet v/Ola Midttun 18.12.17	Fiskeridirektoratet region vest gjer merksam på at Havforsknings-instituttet har registrert gyteområde for torsk i Sørfjorden. I Fiskeridirektoratet si kartdatabase er det registrert fiskeplassar mellom Stavaneset og Bogo. Det er ikkje nyare data om bruk sjøområde til fiske, men dei har grunn til å tru at det i hovudsak er fritidsfiske som går føre seg. I den grad det skal utførast større utfyllingsarbeid i sjø eller andre tiltak som i vesentleg grad vil påverka sjøområde, ber Fiskeridirektoratet om at det utførast konsekvensutgreiingar i høve til gyteområdet.	Notert. Notert. Eventuelt arbeid med utfylling i sjø vil bli konsekvensutgreia.
6. Kystverket v/Lene Røkke Mathisen 18.12.17	Delar av planområdet dekkjer areala i sjø. Kystverket ønskjer å minne om at alle tiltak i sjø krev løyve etter hamne og farvasslova og ber om at dette vert tatt inn i føresegnene, dersom det vert aktuelt.	Notert.
7. Statens vegvesen v/Guri Finne Sognes 20.12.17	Statens vegvesen er positive til at det i ein tidleg fase er starta opp områdeplan for tettstaden Stanghelle, som i stor grad vert råka av ny trase for dobbeltspora jernbane, men får ny E16 utanom tettstaden. Ny E16 vil gå i tunell forbi Stanghelle og Helle. Det har vore ein tett dialog mellom prosjektgruppa for Vossebanen og E16 (Arna-Stanghelle) og Vaksdal kommune. Det har blant anna blitt arrangert arbeidsmøte. Statens vegvesen syner difor til dialogen som har vore og vidare dialog om korleis dei statlege reguleringsplanane vil råka tettstaden Stanghelle. Er opptatt av at områdeplanen tar i vare deira sektoransvar for samordna areal- og transportplanlegging, trafikktryggleik, kollektivtrafikk,	Notert. Teke til følgje. Dialog med Statens vegvesen vil oppretthaldast så lenge det er formålstensleg.

	tilrettelegging for mjuke trafikantar, universell utforming og miljølemper knytt til veg- og vegtrafikk. Det er derfor viktig at planprogrammet legg til grunn <i>Nasjonal transportplan, nasjonal gå- og sykkelstrategi, Statlege planretningslinjer for samordna bustad-, areal og transportplanlegging, Regional areal- og transportplan for Bergensområdet 2017-2028, Regional transportplan</i> og Vaksdal kommune sin <i>Trafikktryggleiksplan 2016-2019</i>, samt andre statlege planar og retningslinjer. Syner til dokumentet <i>Mål for kommuneplanens sin arealdel</i>, som er relatert til kommuneplanens si arealdel som er under rullering. Statens vegvesen er positiv til mellom alle desse måla innan bustad og samferdsel, som bør vera førande for områdeplanen: • 90% av folkeveksten i planperioden skal busettast innanfor sykkelavstand til ein jernbanestasjon. • Vaksdal kommune skal ha ein meir berekraftig bruk av transportsystemet i 2030 enn i dag. • Kollektivandel for reiser til Bergen uansett bydel, skal vere >70% og >50% for reiser til Voss sentrum ved utgangen av planperioden. • Kollektivandelen internt i kommunen skal vere lik eller større enn snittet for Bergensregionen i 2030. • Alle skuleborn skal ha trykk skuleveg. • I 2030 skal det vere eit nettverk av gang- og sykkelveg i kommunen. • Stasjonsbyane og lokalsentra i kommunen skal ha eit attraktivt tilbod for turgåing i nærmiljøet. Statens vegvesen syner elles til gjeldande reguleringsplanar i området og merknadar vegvesenet har gjeve i samband med høyringar av desse. Ber om at relevante merknader vert lagt til grunn i arbeidet med områdeplanen.	Teke til følgje. Planprogram vil leggje desse dokumenta til grunn for det vidare arbeidet med områdeplanane. Notert. For å kunne realisera desse måle-setnadene må ein ikkje liggje vegtrase gjennom bygda i statleg prosjekt for ny E16 og jernbane. Teke til følgje. Gjeldande reguleringsplanar og merknader vil vurderast i planarbeidet.
8. BIR v/ Barbro Reling 22.12.17	Syner til kunngjering av varsel om oppstart av planarbeidet for Vaksdal stasjonsby. BIR ber om at dei ved seinare høve vert tilskriven som offentleg høyringspart i alle typar plansaker som omfattar bustadutbygging. Dette for å sikre at renovasjon vert teke omsyn til ved planlegging.	Teke til følgje. BIR er lagt inn i kommunikasjonsplanen for vidare medverknad.

	BIR meiner at renovasjon må greiast ut og planleggjast for på lik linje som anna infrastruktur som veg, vatn, avlaup, både i planprogrammet og i det framtidige planarbeidet. Det er viktig å sikra eigna og nok areal for gode og framtidretta renovasjonsløyser. Ved fortetting av bustader og kombinasjonsbygg i eksisterande sentrumsområde er det særleg viktig å ta omsyn til renovasjon tidleg i planarbeidet. BIR har elles følgjande generelle innspel: • Krav i planføresegnene om renovasjon, eventuelt krav om nedgrave avfallsløysing. • Krav i planføresegnene om utarbeiding av renovasjonsteknisk plan skal vere førelagt BIR for å uttale før søknad om rammeløyve/igangsetjingsløyve/byggesak • Rekkefølgjekrav om ferdigstilling av avfallsanlegget i samsvar BIRs uttale til RTP før mellombels bruksløyve/ferdigattest. • Nok og eigna areal for alle avfallstypene må merkast spesifikt i arealplankartet og i illustrasjonsplan/utenomhusplan. • Nok areal for tilkomst med lastebil (L), og oppstilling ved henting av avfallet må sikrast, jamfør BIRs renovasjonstekniske rettleiar (RTV) og vegnormal (N100), Statens vegvesen. • Avfallsløysinga bør der det er mogleg sjåast i samanheng for heile området.	Teke til følgje. Renovasjon vil vera eit viktig tema i det vidare planarbeidet. Teke til følgje. Ein vil gjera vurderingar av innspela i høve til føresegnene og vidare planarbeid.
9. Fylkesmannen i Hordaland v/Christian Johan Alstad 02.01.18	Statleg planlegging for utbygging av ny trasé for E16 og dobbeltspora jernbane frå Arna til Stanghelle vil få stor innverknad for vidare utvikling av «stasjonsbyane» i Vaksdal. Utarbeiding av områdereguleringsplanar i nær dialog med Statens vegvesen og Hordaland fylkeskommune vil venteleg føre til at dei ulike planprosessane kan dra nytte av kvarandre og kunnskapen som vert avdekka. Fylkesmannen har tidlegare vore i dialog med kommunen og andre offentlege instansar om planarbeida, seinast i møte 28.09.2017. fylkesmannen er positive til at kommunen går i gang med reguleringsplanlegging, og legg til grunn at komande planforslag ikkje vil stride mot	Notert. Teke til følgje.

	nasjonale føresetnader for arealpolitikken innanfor ansvarsområda deira. Kommunen må vurderer om det er aktuelt å ta med massehandtering som utgreiingstema i planprogrammet. God stadutvikling er viktig for trivsel og tryggleik, busetting, næringsutvikling og ivaretaking av miljøomsyn. Fylkesmannen vil elles framheve følgjande tema: <i>Samordna bustad-, areal- og transportplanlegging</i> - §4.3 andre ledd: Fortetting og transformasjon - §4.3 tredje ledd: Ivareta god matjord - §4.4: Infrastruktur og tilkomst for kollektivtrafikk - §4.7: Overordna grønstruktur, overvatns handtering, naturmangfald, kulturhistorie, estetiske kvalitetar. Regjeringa sine ambisjonar for tettstadsutviklinga går frem av dei nasjonale forventningane til regional og kommunal planlegging. • <i>Den regionale og kommunale planlegginga legg til rette for nok og variert bustadbygging lokalisert ut frå omsynet til samordna bustad areal og transportplanlegging.</i> • <i>Kommunane sikrar høg arealutnytting rundt kollektivknutepunkt, legg til rette for auka bruk av sykkel og gonge i dagleglivet, og sikrar samanhengande gang- og sykkel samband av høg kvalitet. Ein utnyttar potensialet for fortetting og transformasjon før ein tek i bruk nye utbyggingsområde.</i> • Visjonen om å gjere Stanghelle og Vaksdal til «ti-minuttars byar» støtter etter det vi kan sjå i stor grad opp under dei nasjonale føringane for samordna bustad-, areal- og transportplanlegging. Føresetnaden er at den vidare planlegginga regulerer tenlege planløyisingar for volum og plassering av infrastruktur og bygg, samt at kommunen elles ikkje opnar for storstilt utbygging utanfor stasjonsområda.	Notert. Skal vurderast i planprosessen. Teke til følgje. Dette er tema som vil bli vurdert i det vidare planarbeidet.
--	---	---

<i>Strandsone</i> Store delar av planområda ligg i tilknytning til sjø. Det er ein klar regional og nasjonal interesse å ta vare på strandsoneverdiene i plansaker. Byggeforskriften etter pbl.§ 1-8 andre ledd gjeld og for dei delane av Hordaland med mindre press på areala, men det kan vere enklare å opne for visse typar tiltak, forankra og vurdert gjennom planlegging. Bygging og landskapsinngrep må ikkje skje på areal som har betydning for andre føremål som til dømes friluftsliv, naturvern, naturmangfald, kulturminne, kulturmiljø, landskap, landbruk, fiske og annan samfunnsmessig betydning. Den vidare planlegginga bør fastsette arealføremål og byggegrense mot sjø etter ei funksjonell strandsonevurdering, basert på statlege planretningslinjer og regionale føringer for strandsoneforvaltninga. Planområda omfattar også sjøareal. Vi minner derfor om at Veafjorden er definert som ein nasjonal laksefjord. I slike område skal laksen sikrast eit særleg vern mot skadelege inngrep, jf. lakse- og innlandsfiskelova § 7a. Vossolaksen er verdas største nordatlantiske laksestamme. Her har vi eit internasjonalt ansvar. <i>ROS-analyse</i> Kommunane skal fremja samfunnstryggleik i planlegginga jf. pbl §3-1 bokstav h. Pbl. §4-3 set difor krav om utarbeiding av ROS-analyse i alle plansaker, samt krav til handtering av risiko i plan. ROSanalysen skal vise risiko og sårbarheit som har verknad for spørsmålet om arealet er eigna til utbygging, og eventuelle endringar i slike forhold som følgje av planlagt utbygging. TEK10 definerer kva som er akseptabel risiko for flaum og skred. Akseptkriteria for anna type risiko må definerast av kommunen. Fylkesmannen legg til grunn at akseptkriteria må vera minst like strenge som for flaum og skred. Alle risikotilhøve skal merkast på plankartet med omsynssone. Krav til risikoreduserande tiltak skal gå fram av planføresegnene.	Teke til følge. Teke til følge.
---	--

	<i>Barn og unge</i> Rundskriv T-2/08 stiller krav til ivaretaking av barn og unge sine interesser i planprosessen: kommunen skal organisera planprosessen slik at ulike grupper av barn og unge får høve til å delta, og slik at synspunkt som gjeld barn kjem fram og vert ein del av prosessen. Areal og anlegg som skal brukast av barn og unge skal vera sikra mot forureining, støy, trafikkfare og anna helsefare. Barn skal ha areal i nærmiljøet der dei kan utfalde seg og skapa sitt eige leikemiljø. For å få det til må ein ha tilstrekkeleg store areal som eignar seg for leik og opphald og som gir moglegheiter for ulike typar leik på ulike typar årstider. Areala må vidare kunne brukast av ulike aldersgrupper og gi moglegheit for samhandling mellom barn, unge og vaksne. På nettsida www.miljokommune.no kan ein hente nyttige tips til planlegging. For å sikre god framdrift i planprosessane stiller Fylkesmannen gjerne på møter saman med kommunen dersom det er ønskjeleg for å avklare vesentlege regionale og nasjonale interesser tidleg i planarbeida.	Teke til følgje. Det er lagt opp til ein eige medverknadsprosess retta mot barn og unge. Notert.
10. Hordaland Fylkeskommune v/Anne-Kathrine Vabø 04.01.17	<i>Areal, transport og samferdsle</i> Nye bustader må lokaliserast i nærleik til definerte senter, kollektivstopp med frekvent tilbod og skule. gang- og sykkeltilkomst til senter, skule og busstopp må vere trafiksikker. Er positiv til utvikling av stasjonsstaden Stanghelle med fokus på nærleik til tenester og prinsipp og «ti-minutts by». Å legge til rette for bustader i gangavstand til jernbanestasjonen kan stø opp om nullvekstmålet for Bergensregionen. Positiv til kommunens mål om at 90% av innbyggjarane skal bo i sykkelavstand til ein jernbanestasjon, og meiner det er positivt at kommunen har tydelege mål og frontar bruk av sykkel.	Teke til følgje. Notert.

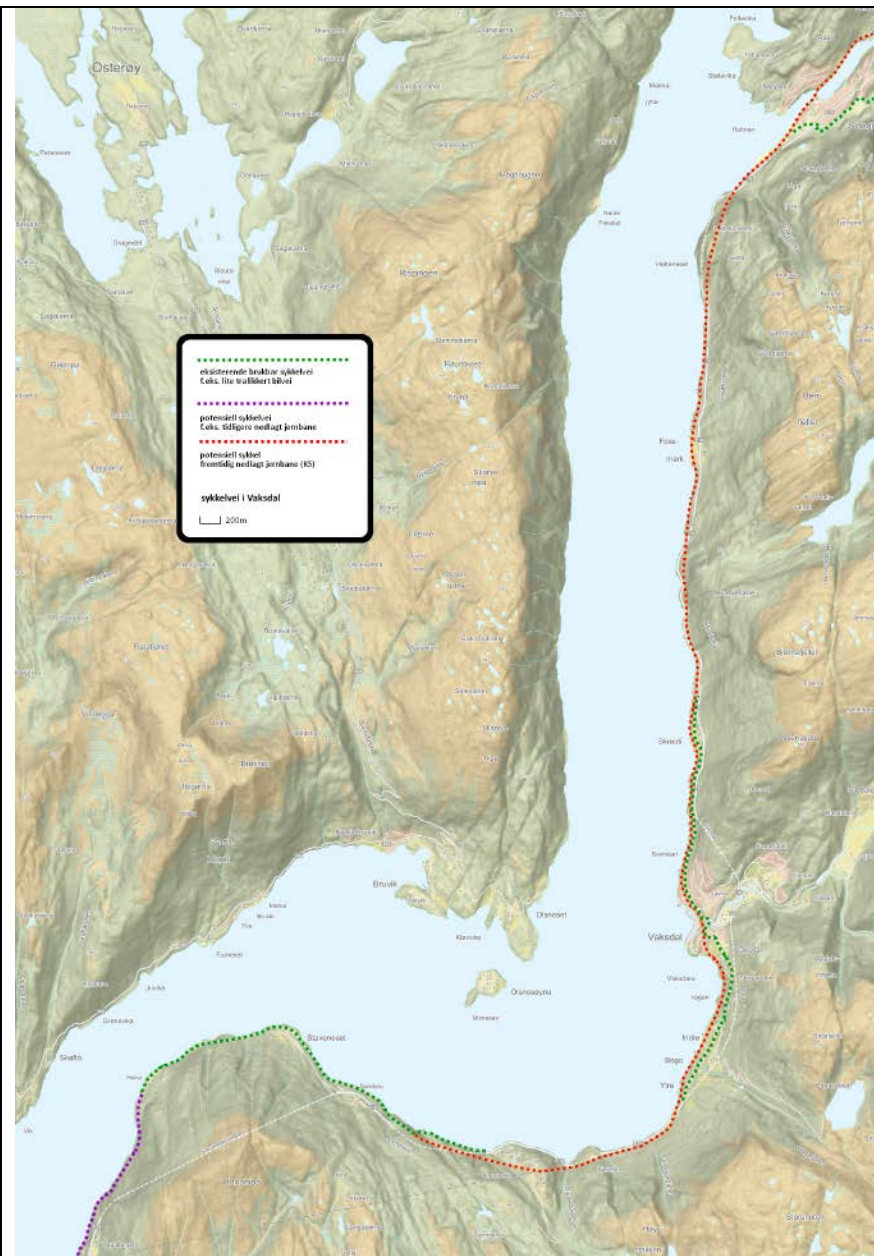
	Rekkjefølgje av utbygging i bustad- og næringsareal må bli samordna i tid med utbygging av vegsamband, gang- og sykkelveggar og kollektivtiltak. Kommunen bør ha ei bustadreserve i samsvar med befolkningsprognosar for minst 12 og maks 20 år, og ein bør gjere ei fordeling av behov for nye bustader på dei ulike sentera i kommunen. <i>Senter og tettstadsutvikling</i> Regional plan for attraktive senter i Hordaland har som overordna mål at sentera skal utformast slik at dei er attraktive å vere, bu og drive næring i. Sentrum skal ha god balanse mellom handel, private og offentlege tenester, kulturtilbod og bustader. Sentrum skal vere tett utbygd innanfor ei gangbar kjerne, og sentrumsutvikling skal byggje på stadens historie, særpreg og landskapstrekk. Sentrum skal ha høg arkitektonisk kvalitet og inkluderande møteplassar, og gode parkar, leikeplassar og allment tilgjengeleg areal for fysisk attraktivitet. Ber om at «retningslinjer for arealplanar i sentrumsområde» kapittel 2 vert lagt til grunn for planlegginga. <i>Kulturminne og kulturmiljø</i> Når føremålet er å planlegge Stanghelle stasjonsby med fleirfunksjonelt preg er det viktig at historiske og førhistoriske kulturminneverdiar er del av lokalsamfunnet. Kulturminne og kulturmiljø er ikkje ment i lista over føremål. Kulturminneverdiar skal vera del av samfunnsplanlegging og ein må slik leggja til grunn at både planprogram og konsekvensutgreiinga har ei utførleg vurdering av temaet. I planområdet er det kjent fleire funn og automatisk freda kulturminne. Dei fleste av desse er no vist i Askeladden som funnstader. Fylkeskonseratoren varslar om at det vert stilt krav om arkeologiske undersøkingar i planområdet. Riksantikvaren viser til at automatisk freda	Teke til følgje. Teke til følgje. Notert. Teke til følgje. Dette er tema som vil vera viktig i det vidare planarbeidet. Teke til følgje. Teke til følgje. Kulturminne og kulturminne vil vera eit viktig tema i områdeplanane. Notert. Det vil bestillast arkeologiske utgravingar og gjerast vurderingar i høve til dette. Ein vil avklare automatisk freda
--	--	--

	kulturminne skal vera avklart på overordna plan uavhengig av framtidig arealbruk. Undersøkingssplikta må gjerast i samband med planprosess. Slike undersøkingar vil kunne vera omfattande og for å minska både tid og kostnader vil eit oversyn over godkjente reguleringsplanar vera viktig. Ei fagleg potensiale vurdering av konfliktnivå i konsekvensutgreiinga kan og vera med å avgrensa det endelege regulerte arealet. Kulturarv skal konsekvensutgreiast og omfattar temaa kulturminne, kulturmiljø og kulturhistorisk landskap, inklusiv bylandskap. I planutgreiinga må det inngå omtale av kvart kulturminne og vurdering av verneverdi. her er fleire SEFRAK-objekt og desse må skildrast og vurderast opp mot dei endringar planen legg til grunn. Det er stor trong for nye registreringar av kulturminne og verneverdige kulturminne frå nyare tid, og her må ein og inkludere synlege landskapselement som steingardar, gamle ferdselsårer, utmarksminne, tekniske kulturminne og kulturlandskap. Kulturlandskap er eit område det er viktig å setje fokus på anten som del av tema om landskapsbilete og opplevingsverdi eller som ein del av tema om kulturminne og kulturmiljø. Hordaland fylkeskommune vi sterkt rå i frå traseval som kjem i konflikt med freda kulturminne eller andre nasjonalt og regionalt viktig kulturminne. <i>Friluftsliv og strandsone</i> Innanfor planområdet ligg det regionalt viktige friluftsområdet Osterfjorden-Bolstadfjorden. <i>Massehandtering</i> Overskotsmassar vil vere eit tema i reguleringsplanen. I planarbeidet bør ein få avklart om området sørvestover langs fjorden frå Bruvegen kan vere aktuelt som område for sortering/tilarbeiding og utskipingskai for overskotsmassar, eller om området berre vil bli aktuelt for ny utfylling med tanke på annan etterbruk.	kulturminne og gjera vurderingar i høve til konfliktnivå. Teke til følgje. Kulturarv skal konsekvensutgreiast. Teke til følgje. Det vil utarbeidast ein eige rapport om kulturminne. Notert. Notert. Notert. Massehandtering vil vurderast i det vidare planarbeidet. Dette må og vera ein del av det statlege planarbeidet.
--	---	---

	<i>Oppsummering</i> Fylkeskommunen ber om at mål og retningslinjer i regionale planar vert lagt til grunn for det vidare planarbeidet der Regional areal- og transportplan, og Regional plan for attraktive senter er særleg relevante.	Teke til følgje.
11. NVE v/ Toralf 05.01.2018	Ved oppstart av planarbeidet rår vi til å nytte følgjande rettleiar og verktøy: • NVE sine karttenester syner oppdatert informasjon om flaum og skredfare, vassdrag og energianlegg innanfor det aktuelle planområdet. • NVE rettleiar 2/2017 Nasjonale og vesentlege regionale interesser innan NVEs saksområde i arealplanlegging skildrar korleis desse interessene bør takast i vare i planen, slik at ein unngår motsegn. • NVE si sjekkliste for reguleringsplan kan vera eit nyttig verktøy, for å sikre at alle relevante saksområde er vurdert. • Fleire nyttige rettleiarar og verktøy finnast på www.nve.no/arealplan Store delar av planområdet ligg innanfor aktsemdsområde for fleire skredtypar, og det må gjerast ei nærare vurdering av skredfaren i samband med planarbeidet. Til dette må ein nytta tilstrekkeleg fagleg kompetanse, og skredfarevurderinga må underleggast kontroll av sidemann eller uavhengig part. Dersom skredfaren er reell må det definerast faresonegrenser i samsvar med tryggleikskrava i TEK17. Eventuelle fareområder må innarbeidast i planen som omsynssone. Dersom det er trong for sikringstiltak eller restriksjonar på arealbruk for å oppnå tilstrekkeleg tryggleik rår vi til at det aktuelle området vert teke inn i planen. Delar av planområdet vert faresonekartlagt i regi av NVE, og rapport vil vera klar tidleg 2018. Denne kartlegginga vurderer ikkje sikringstiltak i høve til tryggleik dersom ein ønskjer å bygge ut areal som er skredutsatt. Generelt rår NVE frå å bygge ut område som treng sikring for å oppnå tilstrekkeleg tryggleik.	Notert. Flaum og skredfare, samt vassdrag og energi vil vera viktige tema i områdeplanen. Teke til følgje. Det vil gjerast skredfarevurderingar i høve til planarbeidet. Notert. Vidare sikringstiltak vil vurderast etter behov.

	Oppmodar til å nytte NVE si prosedyreskildring og rapportmalar så langt det er naudsynt for å avklare skredfaren i området. Skadepotensialet til Vaksdalsvassdraget og dei andre mindre bekkane som går gjennom planområdet bør vurderast. Areal som vert fløymd over ved 200 års flaum skal synast i plankartet som omsynssone Fare-område flaum jf. pbl. § 12-6, og ha føresegner som sikrar tilstrekkeleg tryggleik før utbygging kan finne stad. Dersom elvebreidda er erosjon-sutsett skal det vere ei tryggleikssone mellom bygningar og toppen av elveskråninga på minst 20 m. Ved eventuelle kryssingar av bekkane må bruer og kulvertar planleg-gast med tilstrekkeleg kapasitet. For alle vassdrag med nedslagsfelt mindre enn ca. 100 km² må ein rekne med minst 20% auka flaumvass-føring i løpet av dei neste 50-100 år. NVE rår at det vert teke omsyn til venta klimaendringar i planarbeidet – sjå Klimaprofil Hordaland. Delar av planområdet ligg under marin grense, og fare for områdeskred av kvikkleire må vere eit tema i ROS-analysen. NVE rår til at ein nyttar «Sikkerheit mot kvikkleireskred» så langt som naudsynt for å avklare skredfaren. NVE oppmodar til å unngå inngrep i vassdrag. Dersom inngrep ikkje er til å unngå må NVE vurdere tiltaka etter vassressurslova. Som døme på allmenne interesser kan nemnast fiskens frie gong, ålmenn ferdsel, na-turvern, biologisk mangfald, venskapeleg interesse, kultur og land-skapsomsyn, jordvern, omsyn til flaum og skred. Arealbrukskategorien Bruk og vern av sjø og vassdrag, kan nyttast til å merke vassareal. Elvar/bekkar kan regulerast til Natur og friluftsliv. NVE syner vassressurslovas § 11 om kantvegetasjon, og vegetasjonsbeltets breidde kan fastsettast i reguleringsplanen.	Teke til følgje. Teke til følgje. Flaum, vassdrag og bekker vil vera viktige tema i det vidare arbeidet. Teke til følgje. Teke til følgje. Teke til følgje. Eventuelle inngrep i vass-drag vil gjerast i samråd med NVE. Notert.
--	---	--

	Høgspenteleidningar som er ein del av regionalnettet kryssar planområdet. Sentral og regionalnettanlegg, transformatorstasjonar og andre større kraftleidningar som treng konsesjon etter energilova er unntatt frå pbl. Slike større høgspenningslinjer og transformatorstasjonar skal settast av som omsynssoner i plankartet. NVE skal ha tilsendt planen på offentleg ettersyn, og i plandokumentet må det vera skildra kva vurderingar som er gjort, og gå tydeleg fram korleis omsyna er innarbeidd i planen. Det er viktig at alle relevante fagutgreiingar innan NVE sine saksområde er vedlagt og at det går tydeleg fram av høyringsbrevet kva en ønskjer bistand til. Ønskjer at alle plandokument sendast elektronisk til rv@nve.no.	Notert. Teke til følgje. NVE er satt som ein viktig aktør i medverknadsplanen og plandokument vil sendast elektronisk til oppgitt e-postadresse.
12. Oliver Klose 29.11.17	I høve til det offentlege sine ambisjonar om mindre privatbilisme er kollektivtransport det store botemiddelet, men underteikna er og opp-tatt av at ein må planlegge for sykkel. Meiner kollektivtransport er avhengig av nærleik til haldeplass og rutetider, mens sykkel er tilgjengelig heile tida. Ønskjer å leggje til rette for kvardagssykling for heile Vaksdal kommune. Med dagens situasjon er det mogleg å sykle på enkelte strekningar, og enkelt innanfor kvar av bygdene, men det manglar små vegstykket for å kunne leggje til rette for kvardagssykling og tursykling. Frå Rødberg til Hana er det mogleg å sykle men det er ikkje lys, frå Langhelle til Boge eksisterer det ikkje trygge alternative for sykling, og heller ikkje frå Skreien til Stanghelle har ein andre alternativ enn E16, og der er det i praksis ikkje mogleg å sykle. Underteikna har laget ein oversikt over den første delen av strekninga sett frå vest (sjå vedlegg). Det er og laget eit kart med oversikt over potensialet for å skulle nytte sykkel i større grad dersom ein berre sørger for samanhengande veger.	Notert. Sykkelveg vil vera ein viktig del av det vidare planarbeidet i både Vaksdal og Stanghelle. Sykkelveg skal og vurderast i det statlege planarbeidet. Notert. Gang og sykkelveg er eit viktig tema som og skal handterast i statleg plan for ny E16 og Vossebane. Notert. Dette vert lagt ved til det vidare planarbeidet.

13. Terje Olsnes 01.12.17	Underteikna ønskjer at kommunen skal innretta framdrifta i planarbeidet med områdeplanen i forhold til planfasane til statleg plan. Områdeplanen bør ha avklart utgreiingsplikt etter KU-forskrift og vedta planprogram til same tid som det statlege planprogrammet. Dette er viktig ettersom planarbeida skal ta stilling til mange felles utfordringar med lang tidshorisont. Det er viktig å avklare grensesnittet mellom statleg plan og områdeplanen for Stanghelle, og då spesielt dei overlappende planelementane i tid og omfang. Til dømes mellombels arealbruk til anleggsdrifta og kva ferdigstillingsnivå arealformåla får sikra i planen. Underteikna oppfordrar og til at ein organiserer medverknad med folket, politikare og fagfolk slik at ein seinare kan sei at ein har klart å få ei tettare kopling mellom «fag og folkemeining». Ønskjer utsending revidert kart over planområdet med innlagt tilrådd trase for veg og jernbane gjennom Stanghelle/Helle og vedteken reguleringsplan for bustadområdet på Tettaneset, inklusive ein endra og samordna framdriftsplan for hovudaktivitetane til den statlege reguleringsplanen og den kommunale områdeplanen. Det bør og opprettast ei arbeids-/referansegruppe for kommunen sitt arbeid med områdeplanen der personar frå Stanghelle Vellag er med.	Notert. Planprogrammet vil følgje like bak statleg plan for å sikre at ein får dekkja alle viktige tema i planen, og då vil ein vite kva strekningar Statleg plan tek med vidare i reguleringsfasen. Notert. Det er ein viktig del av planarbeidet å avklare grensesnittet mot statleg plan og dei overlappende planelementane. Teke til følgje. Vaksdal kommune har lagt opp til eit omfattande medverknadsopplegg for både politikarane og innbyggjarar. Ikkje teke til følgje. Kart med tilrådd trase kan ikkje sendast ut før Statens vegvesen har tilrådd traseane. Teke til følgje. Det er utarbeida ein medverknadsplan og referansegruppe.
14. Vaksdal Nærings-selskap AS v/ Vidar Skeie 29.12.17	Vaksdal næringsselskap AS (VNS) har delteke på høyringsmøte og har fått signal om at ein er med vidare i planlegginga av områdereguleringsplanane for Vaksdal og Stanghelle, og ser fram mot dette arbeidet. VNS ønskjer å unngå at Vaksdal og Stanghelle vert reine drabantbyar til Bergen, og ønskjer at det vert gode og ambisiøse planar som vert realisert. Det må leggjast til rette for eit variert næringsliv og arealintensive næringar i nærleik av jernbanestasjonen både på Stanghelle og i Vaksdal. Ein ønskjer innovative og besøksnæringar i nærleiken av jernbana, spesielt då dobbeltspora jernbane er kapasitetskraftig.	Notert. Vaksdal Næringssselskap er inkludert i vidare medverknadsprosessar. Notert. Det er ein viktig del av planarbeidet å leggje til rette for framtidsretta og god tettstadsutvikling.

	VNS er involvert i forskingsprosjektet «Seemingly Seamless: Innovation and Digitalization in Environmentally Friendly Urban Systems with Scale Economics and Coordination (SEESIFUSSE)». Det er eit ønske at det skal visast omsyn for resultatet av forskingsprosjektet, og VNS meiner det uansett må leggst opp til smarte tettstader der både økonomiske, sosiale og miljømessige verdiar speglar alt som vert gjort og skapt. Ein må legga opp til høg grad av digitalisering og sjå på mogleg bruk av «tingenes internett» innan delingsøkonomi og saumlause kollektivovergangar. Når det kjem næringsutvikling vonar me deg alt no kan settast i gong eit arbeid for å skapa nye spennande og varierte arbeidsplassar. Gjerne opp mot lokale ressursar som vasskraft, sirkulær økonomi og grøn konkurransekraft tilpassa lågutsleppsamfunnet.	Notert. Notert. Areal for næringsutvikling vil vera ein viktig del av det vidare planarbeidet.
15. Mona Grenasberg 03.01.18	Underteikna viser til at kommunen har vore kritisk til prosjektleiinga si tilråding om jernbane gjennom sentrum av Stanghelle (JD3). Av dei tre hovudalternativa for Stanghelle har prosjektleiinga vald det som skaper størst skadeverknader for bygda Stanghelle. Asplan Viak seier mellom anna at dersom ein vel alternativ JD3 bør stasjonen trekkast ut på bru, elles er det ei dårleg løysing. Underteikna meiner JD3 inneber store inngrep som har permanente verknader for bygda, og peiker på at ein vil måtte flytte store mengder leiremassar, noko som kan føre til store ringverknader for omkringliggande bygningar, og forureining av fjorden. Er bekymra for verknadene for økosystem og laksen som skal gyte dersom utgravinga av leire vil føre til forureining. Av dei tre alternativa som er presentert, meiner underteikna at JD2 er det klart beste då det råkar minst mogleg av bygda, og understrekar at Rambøll må gjere alt dei kan for å få til alternativ JD2. Ho understrekar at bane og veg primært burde lagt parallelt i tunnel i fjell og ønskjer at ein samanstillar kostnadene av sentrumsalternativet kontra det å la veg og bane gå parallelt i fjell.	Notert. Notert. Traséval er ikkje ein del av arbeidet med områdeplan for Stanghelle, og dette ansvaret ligg hos statleg plan. Notert. Sjå svar over. Dersom veg og bane blir lagt parallelt i tunnel får ikkje Stanghelle stasjon, noko som vil vera negativt for samfunnsutvikling i høve til berekraftig tettstadsutvikling.

	Er uroa for sikkerheita i høve til å flytte store mengder leiremassar, og ønskjer eit kostnadsoverslag over dei potensielle skadeverknadene og kor mykje ein kunne spart dersom ein hadde lagt veg og bane i fjellet. Peiker på at støy vil vera eit viktig tema for konsekvensutgreiinga, særskild Stanghelle ligg kloss i jernbana, og at støy er eit argument for at veg og bane primært bør gå i fjell. Meiner det er ein innebygd motsetning mellom å lage stasjonsby og samstundes sei at naturen og lokal historie skal vera førande for områdeplanane. Vonar at me følgjer opp dette. Urørt natur er eit prissett gode som ikkje må mistast og er ein viktig del av bygdefolkets identitet. Om arbeidet skal forankrast i lokal historie så kan ikkje sentrumsalternativet veljast, då ein fjernar heile sentrum og kjernen i tettstaden. Bedehuset har ein verdifull plass i bygdas identitet og historie, og no skal det i verste fall rivast. Med JD3 er det ingenting igjen av kjernen i bygda, og bygda vert rasert for all framtid.	Notert. Tryggleik i høve til grunntilhøve og massehandtering skal vurderast i statleg planarbeid. Støy skal og vurderast i statleg plan. Notert. Notert. Traséval er ikkje ein del av områdeplanen, og ansvaret for dette ligg i statleg plan.
--	--	--